Jaarverslag PWN 2023

2023 was weer een normaal jaar voor Platform Wiskunde Nederland, zonder beperkende maatregelen in verband met een pandemie. Desalniettemin vonden bestuurs- en commissievergaderingen grotendeels online plaats, de nieuwe manier van werken. In dit jaarverslag over 2023 zullen we kort ingaan op een aantal belangrijke activiteiten, gerangschikt naar zaken welke speelden in het bestuur, bij het Bureau PWN en in de commissies.

Bestuurlijk

Richard Boucherie had in maart 2021 het stokje overgenomen als voorzitter van PWN, daarnaast waren Barry Koren (KWG) en Michiel Doorman (NVvW) bestuursleden in diezelfde periode. Vanwege wisselingen in de besturen van KWG en NVvW werd het stokje in de loop van 2023 overgenomen door Mathisca de Gunst (namens KWG) en Wim Caspers (NVvW). De frequentie van vergaderingen met instituutsdirecteuren was in 2022 opgevoerd teneinde zaken in meer detail te kunnen bespreken, zodat er 3 plaatsvonden in 2023. Daarnaast waren er 7 reguliere bestuursvergaderingen, 2 vergaderingen met commissievoorzitters en 2 vergaderingen met de directeuren van de wiskundeclusters. Een belangrijke aanpassing was dat er een ''commissie van 4'' werd ingesteld om te participeren in de begrotingsbesprekingen. Deze commissie bestond uit 3 vertegenwoordigers van de instituten, plus 1 vertegenwoordiger vanuit de NWO-ENW Tafel Wiskunde. Voorts werden de portefeuilles van de bestuursleden opnieuw vastgelegd met betrekking tot verantwoordelijkheden voor commissies.
Belangrijke punten in 2023 waren het nationale plan wat door PWN dat al in 2022 besproken werd en nu een meer definitieve vorm kreeg, alsmede discussies met de clusterdirecteuren in verband met de basisfinanciering via de instituten. Voorts waren er zorgen omtrent wiskundeonderwijs en het niveau van examens, een gesprek met de betadecanen over onderzoek, onderwijs en de monitoring van sectorplannen en monitoring van de voorstellen welke bij het Outreachfonds van de betadecanen werden ingediend. Ook werden plannen ontwikkeld voor een wiskundeprijs. In september werd een strategiemiddag georganiseerd, waarin diverse commissies en andere organisaties uit het Nederlandse wiskundelandschap hun visie gaven op de strategie voor wiskunde in de komende jaren. Belangrijk aandachts- en agendapunt was ook de monitoring van het in 2021 gestarte initiatief ''Math4NL'', dat in 2023 wisselde van een oprichtingsbestuur naar een bestuur, en daarmee daadwerkelijk verder kon gaan met de uitvoering van plannen. De voorzitter van PWN nam ook deel aan vergaderingen van de verschillende disciplineraden, waar belangrijke issues voor de gehele bèta-sector werden besproken.
Tenslotte werden plannen ontwikkeld voor een PR-medewerker, en er werd een commissie opgestart om meer Nederlandse wiskundigen te nomineren voor internationale prijzen.

Bureau

Evenals in de afgelopen jaren was het Bureau van PWN vooral uitvoerend bezig, o.a. met een aantal taken uit het Deltaplan. Zo speelde het wederom een rol in de organisatie van NMC 2023, waarbij ditmaal het gestelde doel van 250 deelnemers voor het eerst werd bereikt. Ook organiseerde het Bureau de speed-dating met de industrie, waarvoor erg veel belangstelling was. Daarnaast organiseerde het Bureau activiteiten rondom het nationale plan, evenals de strategiedag welke in september werd gehouden.

Het Bureau verzorgde ook de contacten met Platform Wiskunde Vlaanderen, en dit leidde onder andere tot de eerste gezamenlijk georganiseerde Vakantiecursus voor Wiskundeleraren in Amsterdam en Antwerpen. Ook speelde PWN een rol op het ''MathFest'' dat op 17 september werd gehouden in Brugge. In het eerste halfjaar van 2023 vond bovendien de tentoonstelling ''Imaginary'' nog plaats in Eindhoven, Groningen, Amsterdam en Maastricht, een gezamenlijk initiatief van PWN en PWV dat een groot succes was. De tentoonstelling zal worden opgenomen op de website van de internationale organisatie ''Imaginary'', zowel in het Nederlands als in het Engels, zodat de specifieke insteek (''pracht en kracht'') nu ook buiten Nederland en Vlaanderen te zien zal zijn.

Het Bureau verzorgt achter de schermen van PWN veel activiteiten, soms zichtbaar en vaak onzichtbaar; een aantal van deze zaken wordt genoemd onder de activiteiten van de commissies. Het bureau bereidt voorts de bestuursvergaderingen voor, inclusief de jaarlijkse vergadering(en) met de instituutsdirecteuren en de clusterdirecteuren, en verzorgt hierbij het overzicht van ontplooide activiteiten. Sinds 2017 heeft het bureau ook een aantal van de activiteiten van de wiskundige onderzoeksschool WONDER overgenomen, t.w. sponsoring van evenementen. Hiertoe is in 2023 weer een aantal activiteiten ondersteund. De webpagina (www.platformwiskunde.nl) is het centrale punt, is actief betreffende nieuwsfeiten (vrijwel elke week), daarnaast is er een LinkedIn groep en een Twitter account. De PWN Nieuwsbrief wordt met een frequentie van eens per 2 maanden verzonden.

Bureau PWN speelde ook weer een rol in het stimuleren van indieners naar aanleiding van de Outreach call in het kader van het Sectorplan Bèta en Techniek. De namens de wiskunde ingediende plannen deden het goed in 2023, zowel het voorstel omtrent de uitbreiding van de zomerkampen van Vierkant voor Wiskunde als het voorstel ''Check Your Future'' werden gehonoreerd.

Commissie Onderzoek

De belangrijkste werkzaamheden van de commissie (DB-CO c.q. de Tafel Wiskunde) in 2023 betroffen adviezen omtrent het ''narrative cv'', daarnaast werd voor NWA route 2 (''Bouwstenen van het leven'') een idee aangedragen voor de NWO-ORC call waarvoor later een ronde zal volgen waarin voorstellen kunnen worden ingediend. Daarnaast werd gesproken over samenwerking met astronomie, werd bijgedragen aan de strategiediscussie binnen PWN en werd gesproken over ervaringen met de NWO XL competitie. Ook heeft de commissie ontwikkelingen gevolgd en besproken, in het bijzonder:

- Nationaal Plan Wiskunde
- Veranderingen binnen de NWO Talentlijn
- Mogelijkheden voor internationale samenwerking, en financiering hiervoor
- AI and Mathematics (AIM)

Commissie Onderwijs

De commissie vergaderde in 2023 viermaal. De voornaamste aandachts- en actiepunten waren de volgende. (1) Vakvernieuwingen. De commissie volgde de lopende vakvernieuwing op het vmbo. Zij was ruim vertegenwoordigd in de vakvernieuwingscommissie voor de bovenbouw van havo en vwo en in de advieskring. (2) Lerarentekort. De commissie besprak dit onderwerp met mederwerkers van de Onderwijsraad en met de bèta-decanen. Wij hielden een enquête onder de universitaire wiskunde-instituten over hun relatie tot de universitaire lerarenopleidingen en leverden op basis hiervan input aan de Onderwijsraad voor een verkenning van manieren om met het lerarentekort om te gaan. Tevens stuurden wij een notitie over de vormgeving en functie van de lerarenopleidingen wiskunde naar de Onderwijsraad ten behoeve van een advies dat de raad in 2024 zal publiceren. (3) Serviceonderwijs. De commissie hield een enquête onder de universitaire wiskunde-instituten over het onderwijs aan andere opleidingen. Er blijken weinig knelpunten te zijn, maar er is wel behoefte aan afstemming en overleg. Bij voldoende animo wordt er in 2024 een bijeenkomst van de locale coördinatoren van het serviceonderwijs georganiseerd. (4) Het niveau van het onderwijs. Een e-mail over het dalend niveau van de wiskundige kennis en vaardigheiden en de werkhouding van eerstejaars aan OCW leidde tot een online gesprek met drie ambtenaren, zonder verder vervolg. Een brief aan ministers Dijkgraaf en Wiersma over het niveau van het po en vo, samen met KWG, NNV, NVvW, NVON, Freudenthal Instituut, ORTEC en VORtech bleef onbeantwoord. Wij pleitten in die brief voor de instelling van een gezaghebbende commissie, die zich buigt over de vraag hoe wij ons onderwijs aanpassen aan de eisen die de 21e eeuw stelt. Wij vinden steun in een latere aanbeveling van de Onderwijsraad aan OCW om een lange-termijnagenda op te stellen voor het funderend onderwijs en het vervolgonderwijs. Dit punt blijft hoog op de agenda staan. (5) AI in het wiskundeonderwijs. De commissie begon een onderzoek naar de plaats en functie van AI in het wiskunde-onderwijs. Dit kan leiden tot voorbeeldprojecten in het vo.

Commissie Innovatie

Voor de commissie stond het jaar 2023 in het teken van het uitwerken van de ideeën over de nieuwe rol en activiteiten van de commissie. Deze werden in 2022 ontwikkeld nadat veel van de traditionele activiteiten van de commissie (SWI, de LinkedIn-pagina, de college tours) waren overgedragen aan Math4NL. In mei werd een zeer succesvolle brainstormsessie gehouden met als titel Mathematical Breakthroughs for Energy System Integration. De deelnemers waren relevante mensen van universiteiten, uit de industrie en uit de topsector Energie. Er is een whitepaper geschreven op basis van de uitkomsten van de sessie, waarbij de uitdagingen duidelijk naar voren komen. Er werden plannen gemaakt voor een NRC media-campagne, en opgenomen in de begroting voor 2024, hopende op financiële ondersteuning door NWO.

In 2023 was er weer een succesvolle ronde van de Best Thesis in Applied Math Award. Dit jaar werd de prijs gedeeltelijk gefinancierd door CWI (hoofdsponsor, voor vijf jaar toegezegd) en ChipSoft. 13 BSc-studenten en 9 MSc-studenten dienden hun scripties in, die meestal van zeer goede kwaliteit waren. De scripties werden beoordeeld door drie juryleden per categorie, die drie finalisten per categorie selecteerden. Tijdens het Math4NL Community Event op 1 december pitchten de finalisten hun werk. Hieruit werden de uiteindelijke winnaars in beide categorieën gekozen: Pieter Knops van de Universiteit

Utrecht voor zijn werk over het voorspellen van de energievraag en Rosa de Haan van NHL Stenden Hogeschool voor haar werk over configuraties voor appartementen.
Als eerste stap in het verzamelen van gegevens over de waarde van wiskunde hebben we een oproep gedaan aan de wiskunde-instituten om ons een overzicht te geven van hun contacten in industrie en maatschappij. Het idee was om een indruk te krijgen van de sectoren die op dit moment het meest relevant zijn en de intensiteit van de samenwerking. Het eerste zou kunnen helpen om onze inspanningen te richten op de meest relevante sectoren. Het tweede zou als referentie kunnen dienen om te zien of dit zal toenemen door de activiteiten van Math4NL en de Innovatiecommissie.
In augustus nam de voorzitter van de commissie deel aan de ICIAM-bijeenkomst in Tokio (5000+ deelnemers). Alessandro di Bucchianico vertegenwoordigde de Innovatiecommissie op de EU-MATH-IN bijeenkomst in Leuven op 8-9 november. Zijn belangrijkste ervaring was dat het Opendesk-initiatief erg succesvol is in het verzamelen van vragen vanuit de industrie en deze te laten behandelen door wiskundigen. Dit zal een grote inspiratie zijn voor Math4NL.

Commissie Publiciteit

De commissie kwam in 2022 tweemaal bij elkaar. Een van de hoofdactiviteiten betreft het project ‘’Succesformules in beeld’’. Inmiddels zijn er nu 7 videos gemaakt (in de 'geest' van het boekje Succesformules), deze brengen de wiskunde letterlijk in beeld. Een en ander met subsidie van 'sectorgelden beta outreach' https://platformwiskunde.nl/voor-het-vo/succesformules-in-beeld/. In 2024 wordt nog 1 video gemaakt. Qua overige activiteiten: het 'in het zonnetje zetten' van leerlingen die een 10 halen voor hun eindexamen wiskunde vo, het bevorderen van de participatie aan de kampen van Vierkant voor Wiskunde, afstemming met de redacties van Pythagoras, Euclides, Volgens-Bartjens e.d.
Er waren enkele ‘’meet-ups’’ (online ontmoetingen) waarvoor een spreker werd uitgenodigd, voor een gehoor van wiskunde-docenten voortgezet onderwijs:

- MeetUp 9 mei - Gerrit Roorda: Probleemoplossen
- MeetUp 12 juni - Jos Tolboom en Paul Drijvers: Algebra en Algoritme: computationeel denken in de wiskundeles.

Tenslotte werd het plan 'WiskundeKracht' voor 'verrijking' van de website/diensten van PWN in 2023 ingediend bij het Outreachfonds van de betadecanen, maar helaas afgewezen. Kern van dit plan: Houd de inhoudelijke kern van de Wiskundige Persdienst (WPD) overeind: nieuwsberichten over wiskunde, maar richt je nadrukkelijk tot een breder publiek. Het plan zal, in aangepaste vorm, in 2024 opnieuw worden ingediend.

Commissie Publicaties

De twee voornaamste aandachtspunten van de commissie zijn open access en het reilen en zeilen van de Nederlandse wiskundepublicaties. In 2023 is de commissie in samenwerking met de stichting Mathematics in Open Access (MathOA), waar Briët penningmeester is, begonnen met het opzetten van een internationale competitie voor een nieuwe Diamond Open Access wiskunde publicatie. Voornaamste aanleiding hiervoor was een vraag vanuit de VU om een doel te vinden binnen de wiskunde voor het VU Open Access Innovatiefonds. Vanuit de commissie kwam het idee een competitie op te zetten waarbij voorstellen ingediend kunnen worden voor de oprichting van een nieuwe publicatie. Binnen verscheidene wiskundige deelgebieden bestaat een lacune in wetenschappelijke OA bladen.

Ervaring heeft geleerd dat positieve rapporten vanuit de wiskunde gemeenschap en een klein startkapitaal de benodigde steun in de rug kan geven bij het aangaan van nieuw OA initiatief. Een gehonoreerd voorstel ontvangt een bescheiden financiële bijdrage en desgewenst advies van ervaringsdeskundigen op het gebied van Diamond Open Access (in het bijzonder in de wiskunde). Briët en Kang geven in samenwerking met MathOA voorzitter Jos Baeten de competitie vorm en commissielid David Holmes zal samen met anderen een onafhankelijke beoordelingscommissie vormen. In de tussentijd wordt eraan gewerkt meer fondsen te werven voor dit initiatief.
Met en oog op het reilen en zeilen van Nederlandse wiskundepublicaties is er ten behoeven van het blad Pythagoras in 2023 door de commissie gesproken met wiskundestudenten van de UvA over hun ervaringen bij het gebruik van Pythagoras artikelen. De studenten namen deel aan een project waarbij aan de hand van een Pythagoras artikel een wiskundeles voor middelbare scholieren van niveau 5/6 VWO ontworpen werd. De voornaamste conclusie was dat het niveau van de meeste Pythagoras artikelen erg hoog ligt en veel vraagt van middelbare scholieren. Via de nieuwe Pythagoras vertegenwoordiger in het KWG-bestuur is dit teruggekoppeld aan de redactie.

EWM-NL

In het jaar 2023 bestond EWM-NL 10 jaar. Het is een mijlpaal voor de wiskundegemeenschap in Nederland en het bereiken ervan werd het hele jaar door gevierd via EWM-NL activiteiten. Daarom was het thema van EWM-NL van het jaar 2023 "Viering van vrouwen in de wiskunde". We organiseerden een pi-dag bijeenkomst gewijd aan de prestaties van vrouwen die hun passie volgen in de academische wereld door middel van onderzoek, onderwijs en outreach. De EWM-NL sessie op NMC2023 leidde tot een vruchtbare discussie over het belang van exitgesprekken. De workshop over het ontwerpen van een impactvolle persoonlijke website was gericht op het vergroten van de zichtbaarheid van onze communityleden. De kers op de taart was ons jaarlijkse evenement over het belangrijke onderwerp Mental Health in Academia. Verder ging EWM-NL door met lopende projecten, zoals het mentornetwerk, de maandelijkse nieuwsbrief, het beursprogramma en de vertaling en verspreiding van de poster Notable Women in Mathematics. Een belangrijke prioriteit blijft outreach, inclusief actieve interactie en aandacht voor onze sociale media, de STEM-campagne en Her Mathematics Story. Meer informatie zal beschikbaar zijn in het jaarverslag van PWN (april 2024).

Wiskunderaad

In 2023 vergaderde de Wiskunderaad viermaal, waarbij de volgende onderwerpen op de agenda stonden:

- Rol van de Wiskunderaad binnen PWN. De Wiskunderaad opereert sinds 2022 organisatorisch als commissie van PWN en legt verantwoording af aan het bestuur van PWN. De Wiskunderaad heeft in 2023 gesproken over de taken vanaf 2024. Vanaf 2024 wil de Wiskunderaad zich vooral richten op het monitoren van ontwikkelingen in de academische wereld en het adviseren over strategische keuzes voor de wiskunde in Nederland.
- Samenstelling Wiskunderaad vanaf 2024. Om de voorziene taken naar behoren te kunnen vervullen is een adequate samenstelling van de Wiskunderaad van belang. De Wiskunderaad heeft gesproken over de samenstelling vanaf 2024, ook omdat voorzitter Frank van der Duijn Schouten het stokje eind 2023 wilde overdragen.

- SUMMIT voorstel. De Wiskunderaad steunde NETWORKS in hun plan om een voorstel voor SUMMIT in te dienen. De Wiskunderaad heeft gelobbyd voor een indienplek voor het voorstel bij de Open Universiteit. Uiteindelijk werd het voorstel via het CWI ingediend.
- Overleg met voorzitters vier bèta raden/platforms. Zoals in voorafgaande jaren heeft de voorzitter van de Wiskunderaad regelmatig overlegd met de voorzitters van IPN, DCC, DPC. Onderwerpen die bij deze bijeenkomsten besproken werden waren o.a. Summit, lobbywerk van de raden, monitoring van de sectorplannen en “Check your future”. Vanaf 2024 zal de voorzitter van PWN deelnemen aan de vergadering met de 4 bèta raden/platforms.
- Monitoring sectorplannen. De raden/platforms werden gevraagd om in 2024 stukken aan te leveren voor de monitoring van de sectorplannen. De vraag is om een inhoudelijk verhaal te schrijven ter ondersteuning van het besluit dat de budgetten kunnen indalen. In dit kader moeten vooral de successen belicht worden. PWN zal deze stukken samen met de PWN-commissies voorbereiden.

Afsluitend

2023 was weer een jaar met volop actie voor bestuur, bureau en commissies van PWN. De frequentie van vergaderingen werd opgevoerd, er stond een aantal belangrijke punten op de agenda, zoals het door de commissie Innovatie gestarte initiatief Math4NL. Er werd een ‘’commissie van 4’’ ingericht welke de instituten en de Tafel Wiskunde vertegenwoordigt in gesprekken over de plannen en begroting. Er was een belangrijke strategische bijeenkomst in september, welke in 2024 zal leiden tot een aantal belangrijke nieuwe rapporten. Daarnaast is er met belangrijke stakeholders gesproken, waarbij wiskunde uitermate goed op de kaart staat. Verder werden de banden met Platform Wiskunde Vlaanderen verder aangehaald, zowel voor de rondreizende tentoonstelling Imaginary als de vakantiecursus voor wiskundeleraren.

Zoals eerder aangegeven zal een uitgebreider en gedetailleerder jaarverslag in april door PWN worden gepubliceerd op de website. Met dank aan alle commissies voor het tijdig aanleveren van de verslagen over 2023.